

TÜRKİYE HAYAT ve EMEKLİLİK A.Ş.
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK HİSSE SENEDİ EMEKLİLİK YATIRIM FONU
2023 YILINA İLİŞKİN YILLIK RAPOR

Bu rapor Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş. **Sürdürülebilirlik Hisse Senedi Emeklilik Yatırım Fonu**'nun 01.01.2023 - 31.12.2023 döneme ilişkin gelişmelerin, Fon Kurulu tarafından hazırlanan faaliyet raporunun, fonun bir önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmış bağımsız denetimden geçmiş fon bilanço ve gelir tablolarının, bağımsız denetim raporunun, bilanço tarihi itibarıyla fon portföy değeri ve net varlık değeri tablolarının katılımcılara sunulması amacıyla düzenlenmiştir.

BÖLÜM A: 01.01.2023 – 31.12.2023 DÖNEMİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Küresel çapta 2023 yılı enflasyondaki seyrin yakından izlendiği bir yıl oldu. Yüksek sayılabilecek fiyat artışları ve ABD ekonomisinin dirençli görüntüsü, Fed (Amerikan Merkez Bankası)'ın yılın önemli kısmında şahin bir tutum sergilemesine neden oldu. Nitekim Fed, faiz artırımlarını yılın sonunda durdursa da 2023 yılı boyunca politika faizini artırmaya devam etti ve söz konusu yılda politika faizini 100 baz puan artırarak %5,25 - %5,50 aralığına kadar çıkarttı. Bununla birlikte yılın ikinci yarısında verilerde yumuşama emareleri gözlemlendi. Enflasyonda ise düşüş eğilimi yaşandı. TÜFE %6,4'lerden %3,4'e kadar gerilerken, Fed'in yakından izlediği çekirdek PCE (Kişisel Tüketim Harcamaları) enflasyonu %3,2'ye düştü.

Yılın ikinci çeyreğinde Çin ekonomisindeki momentum kaybına istinaden Avrupa'da zayıflama eğilimi gösteren PMI verilerine karşın Avrupa Merkez Bankası (ECB) enflasyondaki risklere dikkat çekti ve faizi 200 baz puan artırarak %4,50 seviyesine kadar yükseltti. Euro Bölgesi enflasyonu ise ilk çeyrekte gözlenen yıllık çift haneli oranların ardından faiz artışları ve enerji fiyatlarındaki seyrile birlikte düşüşe geçti ve yılın son aylarında %2,4'e kadar geldiği gözlemlendi. Sonrasında düşen enflasyonla birlikte ECB de Fed gibi faiz artışlarını durdurdu.

Asya'da ise Japonya'nın ultra gevşek para politikası devam etti. Enflasyon dışında da 2023 yılında bazı gelişmeler takip edildi; ancak bu gelişmeler genel olarak ikinci planda kaldı. Faizlerin geldiği noktada sistematik risklerin gündeme gelmesine karşılık (ABD'de bir banka menkul kıymet portföyünün satışının ardından zarar yazdı) hükümetler bazı önlemlerle riskin büyümesini engelledi. Orta Doğu'da artan gerginlik de jeopolitik risk olarak öne çıkarken, söz konusu durum piyasalar üzerinde geçici ve kısmi bir baskı unsuru olarak kaldı. Ağustos ayında uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch' in, ABD'nin uzun vadeli kredi notunu düşürmesi de net bir etki yaratmadı.

Fiyatlamalar tarafında bakıldığında, faiz artışlarına karşın resesyon endişelerinin düşük düzeyde gerçekleşmesi ve enflasyonist ortam küresel borsaları destekledi. MSCI Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülke endeksleri sırasıyla %21,8 ve %7,0 oranında değer kazandı. Dolar endeksi (DXY) %2,1 değer kaybederken; Euro/Dolar paritesi, ECB'nin görece şahin tutumu, enerji fiyatlarındaki düşüş ve risk iştahındaki görüntüyle birlikte %3,1 oranında yükseliş kaydetti ve 1,10'un hafif üzerinde kapatmayı başardı. Artan enflasyon endişeleri sonrasında yıl içerisinde %5'in hafif üzerine çıkan ABD on yıllık tahvil faizi ise yılı %3,88'den tamamladı. Dolar'ın güçlenememesi, reel faizlerin çok yükselmemesi ve genel olarak kırılgan ortamın arka planda kalması ile birlikte ons altın 2023 yılında %13,1 oranında prim yaptı. Emtialar tarafında ise Bloomberg emtia endeksi %12,6 oranında düşüş kaydetti. Enerji fiyatlarında da genel olarak düşüşler gözlemlendi. Brent petroldeki değer kaybı %10,3 olarak gerçekleşti.

Genel

Yurtiçi tarafta ise yılın ilk yarısında, Kahramanmaraş merkezli ve on ilimizi etkileyen deprem felaketi ve mayıs ayında yapılan Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimi önemli olaylar olarak izlendi. Asrın felaketi olarak değerlendirilen depremin ekonomi üzerindeki olası etkileri de bir taraftan takip edilirken; ilk turda Cumhurbaşkanlığı'nın Meclis'te çoğunluğunu elde ettiği Genel Seçimde ise Cumhurbaşkanlığı'nın Cumhurbaşkanı adayı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, ikinci turdaki oylamada yeniden Cumhurbaşkanı seçildi. Erdoğan, seçim sonrasında yaptığı açıklamada, güven ve istikrarla yola devam edeceklerini ve güçlü bir ekonomi yönetiminin bu iki kavram üzerine kurulacağını söyledi. Erdoğan yeni Kabine'de Hazine ve Maliye Bakanı olarak Sayın Mehmet Şimşek'i atadı. Şimşek, makro-finansal istikrar, orta vadeli program, uluslararası normlara uygunluk, kurala dayalılık, öngörülebilirlik gibi piyasa dostu ifadelerle vurgu yaptı. Merkez Bankası Başkanlığına ise daha önce Goldman Sachs Group ve First Republic Bank'te görev alan Hafize Gayer Erkan atandı. Erkan başkanlığındaki ilk TCMB toplantısında politika faizi %8,50'den %15 seviyesine yükseltildi. Böylelikle politika faizi Mart 2021'den bu yana ilk kez artırılmış oldu. Enflasyon görünümünde belirgin iyileşme sağlanana kadar parasal sıkılaştırmanın gerektiği zamanda ve gerektiği ölçüde kademeli olarak güçlendirileceği vurgulandı. Mevcut mikro ve makro ihtiyatı çerçevesinin, etki analizlerine dayanarak ve kademeli bir anlayışla sadeleştirileceğinin ifade edilmesiyle birlikte TL varlıkları destekleyici adımlar atıldı. TCMB faiz oranlarını %42,5'e kadar çıkartırken, bu süreçte Merkez Bankası brüt rezervlerinde yükseliş gözlemlendi. Kur Korumalı Mevduat'ta ise kademeli düşüş gözlemlendi. Diğer yandan, ikinci yarının ilk aylarında enflasyon yüksek seyreterse de TCMB'nin adımlarıyla artış hızında düşüş gözlemlendi. Yıllık enflasyon TCMB'nin öngördüğü seviyelere yakın gerçekleşti. 2023 yılında enflasyon %64,8 oldu. Öte taraftan, ekonomik aktivitede soğuma sınırlı gerçekleşirken, makro tarafta dengelenme eğilimi gözlemlendi. Bununla birlikte, PMI verisi eşik 50 seviyesinin altında kaldı. Atılan normalleşme adımları kapsamında, ülke risk primimizde (5 yıllık CDS) önemli iyileşme görüldü. 5 yıllık CDS, 2023 yılında 225 baz puan iyileşerek 285 baz puana kadar geriledi. Risklerin azalmasına bağlı olarak kredi derecelendirme kuruluşlarından olumlu dönüşler olurken, S&P Türkiye'nin "B" seviyesindeki uzun vadeli kredi notunun görünümünü "durağan" dan "pozitif" e revize etti. Bununla birlikte, sermaye akımlarında uluslararası yatırımcıların TL varlıklara ilgisinin arttığını gözlemledik. Hem hisse senetlerine hem de borçlanma araçlarına son dönemlerde görülmeyen girişler yaşandı. Fiyatlamalar tarafına bakıldığında; zor geçen yılın ardından BIST100 endeksi TL bazında %35,6 oranında yükseliş kaydetse de Dolar bazında %14,1 oranında düşüş kaydetti. TL de sepet bazında (1 USD 1 EUR ortalaması) %37,6 oranında değer kaybetti.

2024 yılı, Rusya-Ukrayna Savaşı'nın devamı ve Kızıldeniz eksenli Orta Doğu gerilimine ek olarak, 2023 yılındaki global ölçekteki faiz artırımlarının etkilerini hissedeceğimiz bir yıl olacaktır. ABD ve Avrupa tarafında yumuşak iniş ve resesyon senaryoları konuşulmaya devam edecektir. Özellikle yılın ilk yarısında soğuyan ekonomilerin emtia ve riskli varlıklar üzerinde baskı yaratması olasılığını yüksek görürken Fed'in şahin tutumunu geride bırakması ve yılın ikinci yarısına yaklaşırken başlayabileceği faiz indirimleri bilhassa gelişmekte olan piyasalar için pozitif olacağını düşünüyoruz. Bu minvalde Türkiye ekonomisinde önce sabit getirili varlıklar, akabinde hisse senedi piyasası için yabancı ilgisi gündeme gelebilir. Enflasyonun Mayıs'ta zirveyi gördükten sonra yıl sonuna doğru Merkez Bankası'nın %36 seviyesindeki hedefine doğru gerilemesi hem yerli hem yabancı güveni açısından önemli bir gösterge olacaktır. Kur Korumalı Mevduat stokundaki kademeli azalış ve finansal mevzuattaki sadeleşme adımlarının devamı da bu süreci güçlendirecektir. Reel ekonomi tarafında ise artan kredi faizleri şirketler üzerinde bir miktar baskı yaratabilecekse de resesyon ihtimali olası görünmemektedir. Bu doğrultuda düşük borçlu, nakit akışı kuvvetli, fiyatlama gücü yüksek şirketlerin öne çıkacağı bir yıl olacaktır.

**BÖLÜM B: FON KURULU FAALİYET RAPORU, FON PORTFÖY DEĞERİ-
NET VARLIK DEĞERİ TABLOLARI ve FON PERFORMANSINA İLİŞKİN
BİLGİLER**

Fon kurulu faaliyet raporu, bağımsız denetimden geçmiş son mali tablolar, bilanço tarihi itibarıyla fon portföy değeri ve net varlık değeri tabloları, performans sunum raporu ekte yer almaktadır.

BÖLÜM C: FON HARCAMALARI İLE İLGİLİ BİLGİLER

01.01.2023 - 31.12.2023 arasında portföye alınan varlıkların alım satımlarında aracı kuruluşlara ödenen komisyonlar aşağıdaki gibidir:

- 1) Pay Piyasası Komisyonu: 0-0,0007+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 2) Borsa Yatırım Fonu Pay Piyasası İşlem Komisyonu (BYF Alım - Satım): 0-0,000025+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 3) Kesin Alım Satım Komisyon Oranı: 0-0,000025+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir
- 4) Gecelik Ters Repo Komisyon Oranı: 0 - 0,00001+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 5) Vadeli Ters Repo Komisyon Oranı: 0 - 0,00001+BSMV x gün sayısı aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 6) Takasbank Para Piyasası Komisyonu:
 - Gün Arası: 0 - 0,00003+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
 - 8 Gün ve Üzeri: 0 - 0,000005 x gün+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 7) Türev Araç Komisyon Oranı: 0 - 0,0005+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 8) Kıymetli Madenler Piyasası İşlem Komisyon Oranı: 0-0,0002+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 9) Fon katılma payları komisyonu: Portföye alınacak yatırım fonu katılım payları için herhangi bir komisyon ödenmeyecektir.

Fon Malvarlığından Yapılabilecek Harcamaların Senelik Olarak Fon Net varlık Değerine Oranı

Aşağıda fondan yapılan harcamaların senelik tutarlarının ortalama fon toplam değerine oranı yer almaktadır.

GİDER TÜRÜ	TUTARI	ORTALAMA ORANI %	ORTALAMA FON NET VARLIK DEĞERİ
Yönetim Ücreti	38.878.733,78	2,07%	1.875.437.418,47
Saklama Ücreti	324.879,41	0,02%	
Denetim Ücretleri	23.400,00	0,00%	
Kurul Ücretleri	240.061,08	0,01%	
Komisyon ve Diğer İşlem Ücretleri	495.015,46	0,03%	
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler	255.466,77	0,01%	
Toplam Giderler	40.217.556,50	2,14%	

**BÖLÜM D: ÖDÜNC MENKUL KIYMET İŞLEMLERİ VE TÜREV ARAÇ
İŞLEMLERİNE İLİŞKİN BİLGİLER**

01.01.2023 - 31.12.2023 döneminde Fon'da herhangi bir ödünç menkul kıymet işlemi gerçekleştirilmemiştir.

01.01.2023 - 31.12.2023 döneminde Fon adına Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda 361.180.595,80 TL' lik uzun, 326.931.767,00 TL' lik kısa VİOP işlemi gerçekleştirilmiştir.

Vadeli İşlem Sözleşmesi Teminat Gelirleri	3.169.249,69
Vadeli İşlem Sözleşmesi Satış Gelirleri	58.780.151,60
Vadeli İşlem Sözleşmeleri Teminat ve Satış Gideri	46.113.430,40
Vadeli İşlem Sözleşmeleri İşlem Komisyonları	96.335,80

EKLER:

1. Fon kurulu faaliyet raporu
2. Bağımsız denetimden geçmiş finansal tabloları içeren bağımsız denetim raporu
3. Fon performans sunum raporu
4. Fon portföy değeri ve net varlık değeri tabloları

Gökçen Yaman AKGÜN
Fon Kurulu Üyesi

Gürol Sami ÖZER
Fon Kurulu Üyesi

Nesrin KAYĞUN
Fon Kurulu Üyesi